

2005. május 12., csütörtök

13. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek mérhető lépéseket az alacsony szénigényű gazdaság felé; tapasztalataik és legjobb gyakorlataik megosztására ösztönzi a tagállamokat mind egymással, mind a világ más államaival;
14. felhívja a közelgő angol és osztrák elnökséget, hogy tartsák, sőt fokozzák az éghajlatváltozás kérdéseire irányuló lendületet, és növeljék az elkötelezettség szintjét és a nemzetközi partnerek számát a folyamatban;
15. utasítja Elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányának és parlamentjének és az UNFCCC titkárságának azzal a kéréssel, hogy azt juttassa el az összes EU-n kívüli szerződéses félhez.

P6_TA(2005)0178

A szudáni helyzet

Az Európai Parlament állásfoglalása Szudánról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának összes vonatkozó határozatára, beleértve a szudáni helyzetről szóló, 1593(2005) sz. határozatot és az 1564(2005) sz. határozatot, amely alapján 2005. január 25-én, a darfuri helyzettel foglalkozó nemzetközi vizsgálóbizottság az ENSZ főtitkárának benyújtotta jelentését,
  - tekintettel az ENSZ és a szudáni kormány közötti megegyezés eredményeként 2004. augusztus 5-én létrejött darfuri cselekvési tervre,
  - tekintettel a szudáni kormány és a Szudáni Népi Felszabadító Mozgalom/Hadsereg (SPLM/A) között 2005. január 9-én Nairobiban aláírt átfogó békemegállapodásra,
  - tekintettel az Európai Parlament 2004. szeptember 16-i, a szudáni humanitárius helyzetről szóló állásfoglalására ⁽¹⁾ és az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlése által 2005. április 21-én elfogadott, a szudáni helyzetről szóló AKCS–EU 3777/05 számú állásfoglalásra,
  - tekintettel az ENSZ 2005. április 26-i jelentésére a szudáni helyzetről,
  - tekintettel eljárási szabályzatának 108. cikke (5) bekezdésére,
- A. mivel a békemegállapodás az alábbiakról rendelkezik: a fegyveres erők szétválasztása, délről két és fél éven belül 91 000 fős kormánycsapat, északról pedig 8 hónapon belül az SPLA kivonása, valamint az olaj egyenlő elosztása és választások 3 év múlva;
- B. mivel az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1593. sz. határozatában úgy döntött, hogy a 2002 júliusától Darfurban fennálló helyzetet a Nemzetközi Büntetőbíróság ügyészének hatáskörébe utalja;
- C. mivel a naivashai békemegállapodás 2004. december 31-én történt aláírása örvendetes tény, de Darfurban továbbra is folytatódik mindkét oldalon az erőszak, a kormány légitámadásokkal megszegi a tűzszüneti megállapodást, nem oszlatja fel a Janjaweed milíciát, és nem állítja ezeket a felelősöket bíróság elé; mivel aggódik amiatt, hogy a lázadók az utóbbi időben drámai gyakorisággal szegték meg a tűzszünetet;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2004)0012.

2005. május 12., csütörtök

- D. mivel a nemzetközi vizsgálóbizottság a 2005. januári jelentésében kijelentette, hogy a Darfurban elkövetett háborús bűnök, beleértve az „általános támadásokat, a civil lakosok meggyilkolását, kínzást, erőszakos eltüntetések, falvak lerombolását, nemi erőszakot és a szexuális erőszak más formáit”, „nem kevésbé súlyosak és gyalázatosak, mint a népirtás”, a jelentésben arra a következtetésre jutott, hogy „(ezen) kegyetlenségek lehetséges felelősei egyéni elkövetők, beleértve a kormány milíciájának tagjait, a lázadó csoportok tagjait, valamint egyénileg fellépő külföldi katonákat”;
- E. mivel a nemzetközi vizsgálóbizottság megállapította, hogy a „szudáni igazságügyi rendszer nem tud és nem is akar megbirkózni a helyzettel”;
- F. mivel a naivashai békemegállapodás arra indította a Bizottságot, hogy újbóli hozzáférést ígérjen Szudánnak az Európai Fejlesztési Alapból származó 450 millió euróhoz, kezdeti lépésként pedig 50 millió eurót osztanak szét észak és dél között humanitárius segítségnyújtás céljából;
- G. mivel az Afrikai Unió ez idáig igen pozitív szerepet játszott a megelőzésben, a fegyverszünet ellenőrzésében és a fegyverszünet megszegésének jelzésében, továbbá mivel az Afrikai Unió igyekszik újraéleszteni a Darfurról folyó békemegbeszéléseket és a megbeszélések újrafelvételére 2005. május végén kerül sor;
- H. mivel egyes becslések szerint 300 000 ⁽¹⁾ ember halt meg eddig Darfurban és havonta további 10 000 ⁽²⁾ ember vesztí életét a kegyetlenkedések következményeiből kifolyólag, beleértve az alultápláltságot és a betegségeket; mivel 1,65 millió ⁽³⁾ embert telepítettek ki lakhelyéről, de arról is érkezett tájékoztatás, hogy egyeseket erőszakkal toloncoltak vissza otthonaikba;
- I. mivel a szudáni fegyveres erők soraiban egykor harcolók reintegrációja kritikus problémát jelent, és mivel a polgári lakosság és bármely hivatalos vagy nem hivatalos alakulat leszerelése mindennél fontosabb a rend, a biztonság és a stabilitás szempontjából;
- J. mivel a közelgő esős évszak ronthatja a helyzetet, és potenciálisan 3,5–4 millió embernek lehet szüksége élelemre és orvosi segítségre; mivel a világelelmezési programnak még mindig nincs elegendő forrása a lakóhelyüket elhagyni kényszerülő személyek megfelelő élelmezésére, hiszen 2005. április 11-ig az igények csupán 20%-át sikerült kielégíteni;
- K. mivel Dr. Mudawi Ibrahim Adamet kollégájával Yasir Salimmel és sofőrükkel, Abdalla Tahalával együtt 2005. május 8-án letartóztatták, néhány órával azelőtt, hogy Dr. Adametnek Írországba kellett volna utaznia, ahol McAleese elnöktől átvette volna a Front Line alapítvány „emberi jogok védelmezője” díját;
1. üdvözlöi a szudáni kormány és az SPLM/A között 2005. január 9-én létrejött átfogó történelmi békemegállapodást, amely véget vetett a 21 évig tartó polgárháborúnak jelentős lépést téve a dél-szudáni béke kialakítása irányába, és olyan előrelépésnek tekinthető, amely Darfurba is békét hozhat;
  2. minden felet a békemegállapodás, valamint annak – a többek között a hatalom és vagyon megosztására vonatkozó megállapodásokat tartalmazó – jegyzőkönyvei haladéktalan végrehajtására sürget; felhívja a szudáni kormányt és az SPLM/A-t, hogy a békemegállapodásban foglalt forrásmegosztás értelmében a számukra juttatott olajból származó jövedelmet fejlesztési célokra használják, hogy a szudáni nép láthassa a béke előnyeit;
  3. felhívja a békemegállapodás aláíróit arra, hogy a politikai élet és a civil társadalom valamennyi szereplőjét vonják be az új alkotmány kidolgozásába annak érdekében, hogy a demokratikus átmenetnek legitimitást és széles körű politikai, valamint a nép köréből származó támogatást biztosítsanak;
  4. úgy véli, hogy a nők részvétele és egyenjogúsága a döntéshozási folyamat mind jogalkotási, mind végrehajtási szintjén alapvető fontosságú a jó kormányzáshoz;

⁽¹⁾ Az Alsóház Nemzetközi Fejlesztési bizottságának Darfurról (Szudán) készült jelentése: „A védelem felelőssége”, 2004–2005-ös ülészakas ötödik jelentése, I. rész, 2005. március 16., 7. oldal.

⁽²⁾ A világelelmezési program híreinek weboldala, <http://www.wfp.org>, 2004. szeptember 13.

⁽³⁾ A darfuri helyzettel foglalkozó nemzetközi vizsgálóbizottságnak az ENSZ főtitkárához intézett jelentése, 2005. január 25., 62. o.

2005. május 12., csütörtök

5. sürgeti, hogy Szudán újjáépítése során szenteljenek kiemelt figyelmet a gyülekezési szabadságnak és a szólásszabadságnak, valamint a független média jelenlétének, ami a demokratikus pluralizmus garanciája;
6. hangsúlyozza, hogy a békemegállapodás hozzájárulhat a fenntartható békéhez és stabilitáshoz egész Szudánban és a darfuri helyzet kezelésére irányuló erőfeszítésekhez, de ugyanakkor súlyos aggodalmát fejezi ki aziránt, hogy a növekvő bizonytalanság és erőszak, valamint a darfuri krízis békés rendezésének hiánya veszélybe sodorhatja a teljes békefolyamatot;
7. üdvözli az ENSZ Biztonsági Tanácsának a 10 000 főből álló, az ENSZ szudáni missziója (UNMIS) létrehozásával kapcsolatos határozatát, aminek a hadban álló felek lefegyverzése, a megbékélés, a jogállamiság és az emberi jogok betartása, az aknamentesítés és a választások felügyelete a feladata, valamint az országban zajló rehabilitációs és fejlődési folyamatban való részvétel; elismeréssel adózik továbbá az UNMIS-ben részt vevő országoknak;
8. üdvözli az Afrikai Uniónak a darfuri békefenntartó erők mintegy 7 700 fős csapatra növelésére vonatkozó határozatát;
9. üdvözli az ENSZ Biztonsági Tanácsának azon határozatát, mely szerint a darfuri helyzetet a Nemzetközi Büntetőbírósághoz utalja, üdvözli továbbá a háborús bűnökkel gyanúsított 51 személy nevét tartalmazó listának 2005. április 5-én Kofi Annan által a Nemzetközi Büntetőbíróság ügyészenek történt átadását; sürgeti a szudáni kormányt és a konfliktusban érintett összes többi felet, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt a bírósággal való együttműködés érdekében;
10. súlyos kritikával illeti a szudáni kormány megjegyzését, amelyben az 1593. számú ENSZ-határozatot „igazságtalannak” titulálja, valamint hogy a lázadó vezetők nem támogatják a Nemzetközi Büntetőbíróságot;
11. felhívja az összes felet, hogy támogassa a Nemzetközi Büntetőbíróságot a Darfuron belüli büntetlenség megszüntetése érdekében; szilárd meggyőződése, hogy a határozatnak történő megfelelés lendületet ad a darfuri békefolyamatnak és segíteni fogja egész Szudán fejlődését;
12. hangot ad szilárd támogatásának az ENSZ Biztonsági Tanácsa által a Nemzetközi Büntetőbírósághoz intézett azon kérés iránt, hogy az támogassa a jogállamiság elősegítésére, az emberi jogok védelmére és a darfuri büntetlenség elleni harcra irányuló erőfeszítésekkel kapcsolatos nemzetközi összefogást;
13. elítéli a szudáni kormányt, amiért évtizedekig gazdaságilag és politikailag háttérbe szorított egyes közösségeket és régiókat, ami elmélyítette a darfuri konfliktust;
14. elítéli a jelenleg Darfurban folyó erőszakot, terrort és széles körben előforduló nemi erőszakot, ide értve a nem kormányközi szervezetek dolgozóinak elrablását és a Dél- és Nyugat-Darfurban 2005. április 25-én és 26-án bekövetkezett civilek elleni, az ENSZ által jelentett⁽¹⁾ milícia- és más támadásokat; felhívja az összes érintett felet, hogy haladéktalanul szüntessék be az erőszakot, a konfliktust és a szexuális támadásokat Darfurban;
15. elítéli a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek (IDP-k) darfuri táboraiban zajló erőszakot, megfélemlítést és zaklatást, és bizonyos nemzetközi nem kormányközi szervezetnek az IDP-táborokba való beengedésének megtagadását; fenntartja, hogy a nemzetközi nem kormányközi szervezetek számára garantálni kell az ország minden területére való korlátozás nélküli belépést, így az IDP-táborokba való belépést is;
16. elítéli Dr. Adam, a Szudáni Szociális Fejlesztési szervezet elnöke újbóli letartóztatását (akit 2004-ben már hét hónapig fogva tartottak), valamint kollégája, Salim úr és sofőrje, Taha úr letartóztatását; felhívja a szudáni hatóságokat, hogy mindhármukat haladéktalanul engedje szabadon; ragaszkodik ahhoz, hogy a szudáni hatóságok árulják el, hol tartják fogva Dr. Adamot és engedjék meg számára, hogy felvegye a kapcsolatot családjával és ügyvédekkel;
17. sürgeti az EU-t, hogy gyakoroljon intenzív nyomást a szudáni hatóságokra, hogy azok haladéktalanul helyezték szabadlábra Dr. Adamot és szüntessék be szisztematikus zaklatását, különös tekintettel hét hónapos fogva tartására 2004-ben;
18. ragaszkodik ahhoz, hogy minden IDP-visszatérésnek önkéntesnek kell lennie, és biztonságosan és védelem alatt kell lezajlania, valamint hogy a nemzetközi közösséget értesíteni kell az IDP-k minden tervezett költöztetéséről, még azok végrehajtása előtt;

⁽¹⁾ Az Egyesült Nemzetek szudáni helyzetjelentése, 2005. április 26.

2005. május 12., csütörtök

19. felhívja Szudán kormányát, hogy biztosítsa a megerőszkolt asszonyok számára az azonnali kezelés lehetőségét, miután jelentették az incidenst, és azt, hogy minden erőfeszítést megtesznek a rendőrség továbbképzésére a nemi erőszakkal kapcsolatos ügyekben; e tekintetben üdvözi a nemi erőszak bejelentésével kapcsolatos eljárásban beállt változásokat (a 8. sz. formanyomtatvány kitöltése követelményének eltörlését és az ekvivalencia biztosítását az orvosi nem kormányközi szervezetek számára kezelési központokként történő elismerésük által), amint azt az igazságügyi miniszter a küldöttség tudomására hozta;
20. felhívja a szudáni konfliktusban részt vevő összes felet, hogy tartózkodjanak a 18 éven aluli gyermekkatonák sorozásától, és felhívja a szudáni hatóságokat, hogy nyújtsanak védelmet a kitelepített gyermekek számára, különös tekintettel az egyedülálló kiskorúakra;
21. elítéli az Úr Ellenállási Hadseregének dél-szudáni és ugandai tevékenységét;
22. emlékeztet arra, hogy különleges figyelmet kell szentelni a gazdasági tevékenység újraindításának, elsősorban a mezőgazdasági szektorban, ide értve a nők számára nyújtható mikrohitel-lehetőségeket; különös figyelmet kell szentelni az egészségnek, a gyermekek és nők oktatásának, valamint az egyetemeknek, és támogatni kell azokat, különösen délen;
23. sürgeti a Bizottságot, hogy biztosítsa, hogy a 450 millió eurós segélyt fokozatosan, és amennyire ez lehetséges, humanitárius szervezeteken keresztül osszák ki; hangsúlyozza, hogy Szudán kormánya számára csak akkor szabad ezen alapokhoz hozzáférést engedélyezni, ha jelentős előrelépés történik a béke irányába Darfurban, ide értve az erőszak megszüntetését és a kormány által támogatott milíciák megfékezését és az ICC bünyügyi nyomozásával való együttműködést;
24. felhívja a tagállamokat, hogy sürgősen és nagylelkű módon járuljanak hozzá a folyamatban lévő humanitárius erőfeszítésekhez Szudánban és Csádban, ide értve a decentralizált együttműködést;
25. felhívja Szudán, valamint Csád, Líbia és a Közép-Afrikai Köztársaság kormányát, hogy vonják szigorúbb ellenőrzés alá a kisméretű fegyverek kereskedelmét a régióban; felhívja az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy hozzon meg minden megfelelő intézkedést a fegyvereknek a Darfur-régióba való szállításának megállítására, és hogy a további fegyverkereskedelem megállításának és az érintett régióban való elburjánzásának eszközeként fontoljon meg korlátozott szankciókat;
26. sürgeti az Egyesült Államokat, hogy tegye intenzívebbé a konfliktus megoldása és Darfurban a büntetlenség felszámolása iránti elkötelezettségét a szudáni kormány biztonsági és titkosszolgálatának vezetőjével a globális terrorizmusról folytatott tárgyalásait követően;
27. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, Szudán kormányának, az Afrikai Uniónak, az EU tagországai, az Amerikai Egyesült Államok, Oroszország, Csád, Líbia, Eritrea, Egyiptom és Kína kormányának, az ENSZ főtitkárának, az EKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlése társelnökeinek, valamint az AKCS-tanácsnak.

P6_TA(2005)0179**A kirgizisztáni és közép-ázsiai helyzet****Az Európai Parlament állásfoglalása a kirgizisztáni és közép-ázsiai helyzetről**

Az Európai Parlament,

- tekintettel előző, Kirgizisztánról és a közép-ázsiai köztársaságokról szóló állásfoglalásaira,
- tekintettel a Kirgizisztánnal, Kazahsztánnal és Üzbegisztánnal kötött, már hatályba lépett partnerségi és együttműködési megállapodásra,